

Stenogrammid

XIII Riigikogu, V Istungjärk, täiskogu korraline istung

Teisipäev, 04.04.2017, 10:00

Toimetatud

10:00 Istungi rakendamine

1. 10:04 Noorsootöö seaduse, erakooliseaduse ja huvikooli seaduse muutmise seaduse eelnõu (341 SE) teine lugemine

2. 10:58 Planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu (411 SE) esimene lugemine

10:00 Istungi rakendamine

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Austatud Riigikogu! Alustame Riigikogu täiskogu V istungjärku 10. töonädala teisipäevast istungit. Kas kellelgi on soovi anda üle eelnõusid või arupärimisi? Palun, Monika Haukanõmm!

11:00 Monika Haukanõmm

Härja juhataja! Head riigikogulased! Vabaerakonna kuue liikme nimel on mul üle anda arupärimine sotsiaalkaitseminister Kaia Ivale. Teema on SKAIS2. Neile, kes ei ole sotsiaalteemadega kursis, ütlen, et SKAIS on Sotsiaalkindlustusameti infosüsteem, mille abil tehakse iga kuu umbes 600 000 ülekannet, st makstakse meie kodanikele välja päris suur hulk raha pensionide, peretoetuste, puuetega inimeste toetuste jms näol. SKAIS1 ehk vana SKAIS on ammu oma aja ära elanud, see on sisuliselt amortiseerunud. Tegemist on nii olulise infosüsteemiga, et kui see kokku kukuks, st inimesed jääksid ilma oma pensionidest ja toetustest, siis ei taha meist keegi ette kujutada, mis saaks. Loodi SKAIS2 projekt, mis pidi jõustuma eelmise aasta juulis. Selle valmimine on läinud üle kivide ja kändude. Ka sotsiaalkomisjon on viimase aasta jooksul korduvalt juhtinud tähelepanu suurele ohule, et SKAIS2 ei saa õigeks ajaks valmis. SKAIS2 arendajate ölgadele on aga lisatud järjest uusi ülesandeid. Selle kaudu peab edukalt rakenduma töövõimereform, elatisabifond, üksi elava pensionäri toetus jne. Tahame ministrilt teada, millises seisus on SKAIS2 arendusprojekt ja kas on lootust, et see üldse kunagi täies mahus valmib. Aitäh!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Aitäh! Rohkem sõnasoove ei ole. Olen Riigikogu juhatuse nimel vastu võtnud ühe arupärimise. Juhatust otsustab selle edasise menetlemise Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kohaselt.

Teated. Täna pärast täiskogu istungi lõppu toimub siin istungisaalis toetusrühma KLL ehk "Kaitseme lemmikloomi!" asutamiskoosolek, mille kokkukutsuja on Marianne Mikko. Kõik kolleegid, kes te soovite selle toetusrühmaga liituda, otsige peale istungit Marianne Mikko üles ja võtke osa.

Nüüd, head kolleegid, teeme palun kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks registreerus 83 Riigikogu liiget, puudub 18.

1. 10:04 Noorsootöö seaduse, erakooliseaduse ja huvikooli seaduse muutmise seaduse eelnõu (341 SE) teine lugemine

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Läheme tänase päevakorra juurde. Esimene päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud noorsootöö seaduse, erakooliseaduse ja huvikooli seaduse muutmise seaduse eelnõu 341 teine lugemine. Palun kõnetooli ettekandjaks kultuurikomisjoni aseesimehe Laine Randjärve!

11:00 Laine Randjärv

Austatud juhataja ja head kolleegid, tere hommikust! Eelnõu 341 teise lugemise ettevalmistus oli kultuurikomisjonis arutluse all kolmel korral: 6., 14. ja 20. märtsil 2017. aastal.

Tuletan meelde selle eelnõu sisu. Vabariigi Valitsus algatas noorsootöö seaduse, Eesti Vabariigi haridusseaduse ja huvikooli seaduse muutmise seaduse eelnõu 2016. aasta 21. novembril. Nimetatud eelnõuga kavandatakse kehtestada esiteks toetus 7–19-aastaste noorte huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks.

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Vabandage, austatud ettekandja! Mürafoon on läinud siin saalis juba sedavõrd kõrgeks, et isegi mina ei kuule ettekandjat. Ma tõesti palun: kui teil on jutuajamisi, siis pidage neid väljaspool. Austame kolleeg Laine Randjärve, et ta saaks oma ettekannet pidada.

11:00 Laine Randjärv

Täna väga, juhataja! Aga huviharidus on kindlasti ka väga oluline asi.

Niisiis, teiseks kavandatakse kehtestada toetus huviala valdkondade kvaliteedi arendamiseks ning kolmandaks tuleb omavalitsuste iga-aastane kohustus esitada huvihariduse ja huvitegevuse kava või selle muudatused koos selle täitmise aruannetega.

Eelnõu esimene lugemine toimus 2017. aasta 8. veebruaril. Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks, k.a 22. veebruariks ei laekunud ühtegi ettepanekut. Seepeale küsis kultuurikomisjon eelnõule ettepanekuid Eesti Huvikoolide Liidult, Eesti Linnade Liidult, Eesti Maaomavalitsuste Liidult, Eesti Noorsootöö Keskuselt, Eesti Noorteühenduste Liidult ja Tartu Linnavalitsuselt. Oma seisukohad või ettepanekud esitasid Eesti Maaomavalitsuste Liit, Eesti Noorsootöö Keskus ja Tartu Linnavalitsus. Peale nimetatute esitas oma ettepaneku eelnõu muutmiseks Eesti Lasterikaste Perede Liit. Haridus- ja Teadusministeerium esitas ühe muudatusettepaneku.

Kultuurikomisjon arutas eelnõu pärast esimest lugemist kolmel korral ja otsustas teha eelnõule kaheksa muudatusettepanekut. Kultuurikomisjoni istungitel esitasid oma seisukohad muudatusettepanekute kohta ... (Juhataja helistab kella ja esineja katkestab ettekande.)

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Austatud kolleegid, ma kordan oma palvet: palun andke ettekandjale võimalus esineda!

11:00 Laine Randjärv

Aitäh! Nii, ma ütlen uuesti täislausega. Kultuurikomisjoni istungitel esitasid oma seisukohad muudatusettepanekute kohta Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi ning Rahandusministeeriumi esindajad.

Kirjeldan lähemalt komisjonis toimunud arutelusid muudatusettepanekute kontekstis. Suures plaanis jagunesid ettepanekud normitehnilisteks, mõistete defineerimiseks ning toetuse suuruse ja kohaliku omavalitsuste vahel jagamise põhimõtete selgitamiseks. Ma ei hakka siin praegu kuupäevade kaupa kogu arutelu edastama, sest 20-minutilise ettekande jooksul ei jõuaks nagunii kõike lahata ega analüüsida. Teen vaid kokkuvõtte rohkem tähelepanu pälvinud ja poliitilist diskussiooni tekitanud teemadest.

Enim diskussiooni ja arutelu tekitas muudatusettepanek nr 1, huvihariduse ja huvitegevuse mõistete määratlus. Kultuuriministeeriumil ning Haridus- ja Teadusministeeriumil oli omavahel põhimõttelisi lahkarvamusi terminite "huvitegevus" ja "huviharidus" defineerimise suhtes. Kuna seaduseelnõu ei sätesta toetuse määramise suurust ega meetodit definitsiooni järgi, siis otsustas kultuurikomisjon mitte keskenduda vaidlusele selle üle. Selle asemel lepidi kokku, et seaduses kasutatakse neid sõnu põhimõttel, et huviharidus on koolitusloaga antav haridus, samas kui huvitegevus võib olla kas lühiajaline, pikaajaline või projektipõhine ehk ring/klubi, mis on süsteemselt korraldatud ja juhendatud. Eeltoodust lähtudes on kultuurikomisjoni ettepanek täiendada huvihariduse ja huvitegevuse toetuse

määratlust järgmiselt. Toetus on mõeldud süsteemse ja juhendatud huvihariduse ning huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks. Toetuse eesmärk on suurendada 7–19-aastaste noorte võimalusi omandada teadmisi, oskusi ja hoiakuid valitud huvialal. Küll aga leiti, et uues haridusseaduses, mis ministeeriumis oma järke ootab, tuleks edaspidi sõna "huviharidus" defineerida selliselt, et kõik seadused, mis on selle teemaga puutumuses, oleksid edaspidi sünkroonis.

Nimetatud teema oli tekitanud ebakindlust ka näiteks Eesti Muusikakoolide Liidu liikmete hulgas, kes ei olnud rahul, et ministeeriumil oli plaan huviharidust käsitleda noorsootöö osana. Kultuurikomisjon leidis samuti, et huviharidus ei saa mõistena hõlmata ainult 7–19-aastaste vaba aja sisustamisega seotud tegevust, vaid seda tuleb käsitleda elukestva õppe kontekstis. Eelnõu juures olev seletuskiri annab väga põhjaliku ülevaate selle muudatuse ümber arutatust, huvilistele võib vajaduse korral jagada selgitusi ka küsimuste vóorus.

Teine valdkond, mille üle kultuurikomisjonis toimus enim arutelusid, puudutab toetuse jagamise suurust ja aluseid. Siinkohal tooksin esile Eesti Lasterikaste Perede Liidult laekunud ettepaneku, et huvitegevuse toetuse jagamisel arvestataks lasterikaste perede vajadusi. Lasterikastele peredele on Haridus- ja Teadusministeerium välja töötanud huvikoolituse toetuse. Seda saab taotleda pere, kelle leibkonnas kasvab neli või enam alaealist last/noort, või nelja- ja enamalapseline leibkond, kus kuni 26-aastased (k.a) noored õpivad gümnaasiumi, kutsekooli või kõrgkooli päevases õppes. Kultuurikomisjon toetas Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanekut täiendada Vabariigi Valitsuse määrust "Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord" viitega lasterikaste perede olukorrale, millest omavalitsused peavad ka toetuse kasutamise muude tingimuste juures lähtuma, kuid ei pidanud vajalikuks seda muudatust seaduses eraldi lahti kirjutada. Muu hulgas on probleem selles, et ükski seadus ei defineeri, mitmest lapsest alates peetakse peret lasterikkaks. Ausalt öeldes oli see mullegi üllatuseks. Meil on tõesti toetuse eri liike alates kolmandast lapsest, lasterikaste perede liitu saab kuuluda alates neljalapselistest peredest, perehüvitiste seaduses aga nähakse ette eraldi toetus seitsme- ja enamalapselise pere vanemale. Niisiis jäädi esialgu Haridus- ja Teadusministeeriumi määruks nimetatu raamidesse ning pöörati tähelepanu sellele, et tegevusi tuleks rahastada vajaduspõhiselt, hinnates iga pere majanduslikku võimekust, ja toetama peaks neid, kellel on selleks tegelik vajadus.

Tartu Linnavalitsuse ettepanek oli asendada huvihariduse ja huvitegevuse toetuse määramise aluseks olevad Eesti rahvastikuregistri andmed kohaliku omavalitsuse territooriumil üld- ja kutseharidusasutuses õppivate 7–19-aastaste noorte arvuga. Kultuurikomisjon seda ettepanekut siiski ei arvestanud, leides, et kohalik omavalitsus saab toetuse andmist reguleerida oma volikogu otsustuspädevusest lähtudes.

Eraldi tooksin esile Tartu linna teema. Nimelt on asenduskodude elanikele ja erivajadustega laste koolide õpilastele võrdsete võimaluste tagamine raskendatud, sest suurel osal neist ei ole rahvastikuregistri järgne elukoht Tartus. Nad osalevad või soovivad osaleda huvitegevuses ja teha seda suuremas keskkuses, kus on rohkem võimalusi hariduslike erivajadustega noorte tarvis.

Kultuurikomisjon pidas seda küsimust väga oluliseks. Arutelude käigus tõdeti siiski, et tuleks leida üldisem toetuspind või arusaam huvihariduse ja huvitegevuse korraldamisest, see aga väljuks menetluses oleva eelnõu raamidest. Seega jääb seegi teema edaspidiseks töösse.

Muudatusettepanek nr 4 on kultuurikomisjoni ettepanek muuta huvihariduse ja huvitegevuse toetuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse tagamiseks mõeldud riigieelarveliste vahendite jaotuse osakaal võrdseks (eelnõu § 1 punktiga 3 täiendatava noorsootöö seaduse § 15¹ lõiked 2 ja 3). Ministeeriumid nõustusid ettepanekuga, mille kohaselt on riigieelarveliste vahendite jaotuse osakaal järgmine: 50% kättesaadavuse tagamiseks ja 50% mitmekesisuse tagamiseks. Rahandusministeeriumi andmetel tagab selline jaotus huvihariduses ja huvitegevuses osalemise võimalused vähemalt 40 000-le sotsiaal-majanduslikult keerulisemas olukorras olevale noorele vanuses 7–19 ning lisaks aitab huvitegevuse regionaalset kättesaadavust parandada 7 miljoni euroga vähese elanike arvuga piirkondades, kus kokku elab umbes 62 000 noort vanuses 7–19, st iga noore kohta antakse sinna toetust umbes 115 eurot aastas.

Samasisulise ettepaneku esitas kultuurikomisjonile ka Tartu Linnavalitsus. Kultuurikomisjon tõdes osakaalu muutmise ettepanekut tehes, et tegemist on toetusega, mida alles hakatakse rakendama, ja seda tingimustes, kus 2017. aasta sügiseks kujunevad haldusreformi seaduse kohaselt uute piiridega omavalitsused. Teatava rakendusaja möödudes võib tekkida vajadus toetuse riigieelarveliste vahendite osakaalu muutmiseks, praegu on aga ülemineku periood.

Muudatusettepanek nr 5 käsitleb huvihariduse ja huvitegevuse toetuse kasutamise piirangut. Kultuurikomisjoni ettepanek oli sõnastada ümber huvihariduse ja huvitegevuse toetuse kasutamise piirang osas, mis puudutab omavalitsuse enda eelarvest kaetud kulude asendamist saadud toetusega (eelnoõ § 1 punktiga 3 täiendatava noorsootöö seaduse § 15¹ lõige 4). Haridus- ja Teadusministeerium toetas seda ettepanekut. Eelnõu seletuskirja kohaselt on piirangu eesmärk tagada omavalitsuste endi senine huvihariduse ja huvitegevuse rahastus, st riigieelarveline toetus peab lisanduma omavalitsuse seni tehtud kuludele ega tohi neid asendada. Ettepaneku kohaselt peab omavalitsus lähtuma põhimõttest, et ta ei asendaks toetusega oma eelarvest kaetavaid kulusid.

Ülejäänud muudatusettepanekud on üldistatult öeldes normitehnilised ning nendega on lähemalt võimalik tutvuda ka seletuskirja vahendusel. Kõik kaheksa muudatusettepanekut said kultuurikomisjonis konsensusliku toetuse.

Peale mitmekordset koosolekute pidamist sündisid komisjonis 20. märtsil järgmised konsensuslikud menetlusotsused. Teha ettepanek võtta eelnõu 341 teine lugemine täiskogu päevakorda 4. aprilliks 2017. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada. Lühendada ühe tööpäeva võrra teise lugemise arutelu aluseks olevate dokumentide Riigikogu liikmetele kättesaadavaks tegemise aega ning määrata selleks esmaspäev, 3. aprill kell 17.15 – see oli juba eile ära, aga igaks juhuks andsin teada, et niisugune otsus tehti. Täna tähelepanu eest!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Aitäh ettekandjale! Küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Esimesena palun, Toomas Jürgeinstein!

11:00 Toomas Jürgeinstein

Hea eesistuja! Head kolleegid! Meie ees on eelnõu, mille puhul me võime olla pisut eri meelt mõne nüansi suhtes, kuid mulle tundub, et me oleme üldjoontes kõik asjaga päri. Siiski sooviksin tuua mõned rõhuasetused ja rääkida, miks on sotsiaaldemokraadid seda eelnõu väga oluliseks pidanud.

Ma sukeldun õige pisut filosoofiasse. Vahel öeldakse, et Lääne-Euroopa filosoofia pole midagi muud kui ääremärkused Platoni mõtetele. Platon oli dualist, kes vaatles maailma kahetiselt. Mulle tundub, et oleme ehk pisut platonlikult jäänud liiga kauaks kinni arusaama, et õpilase ja noore inimese arenguks loovad eeldused kodu ja kool. Õpetajana olen kogenud vahel ka isegi vastandamist kodu ja kooli vahel, kuigi õnneks harva. Mõõdukas dualistlikus mõtlemises pole midagi halba, kuid halb on sellesse kapseldumine. Kapseldumist saab lõhkuda selle aluseks olevat vastandipaari täiendava ideega, mille aluseks on lihtne tõdemus, et õppimine toimub ka sel ajal, kui õpilane ei ole ei kodus ega koolis. Seda meie ees olev eelnõu teebki. Lisaks toonitab see eelnõu, et kooliväline õpe peaks olema süsteemne, olgu see sporditreening, näitering, loodusvaatlused, laulukoor või robotika.

Nüüd mõnest aspektist, millele kõnealune eelnõu eeldused loob. Küllastin paari erakonnakaaslasega eelmisel nädalal Tartu Kutsehariduskeskust. Mu kaaslane jõudis minust ette ja esitas küsimuse, mida oleksin ka ise tahtnud esitada. See oli lihtne küsimus: mida üle viiekümne meesterahvas kutsehariduskeskuses õppida võiks? Kutsehariduskeskuse juhtkond vahetas pilke ja vastas siis natuke nõutult, et mida iganes, kõike. Elukestva õppe vajadus on kutseharidusse kenasti kohale jõudnud, kuid valmisolek end harida tähendab ka enda pideva õppimisega harjutamist. Kõnealuse eelnõuga loodavad tingimused kooli- ja koduväliseks õppeks on minu arvates tänapäeva ühiskonna hädavajadus. See valmistab inimesi ette elukestvaks õppeks ning selle üks osa on kahtlemata ka süsteemsus ja juhendamine, millest meil oli juttu ka komisjonis.

Huvihariduse ja huvitegevuse puhul on tegemist enamasti väga loomingulise õppega. On tore dilemma arutamiseks, kas õppeprotsessis teadmisi avastatakse või teadmisi luuakse. Väga ettevaatlikult üldistades mulle tundub, et tavakoolides domineerib arusaam, et teadmisi pigem avastatakse ja seetõttu on õpe enamasti suunatud tulemusele. Huvitegevuse ja huvihariduse puhul aga domineerib minu arvates seisukoht, et uusi teadmisi luuakse. Selline õpe lisab õpilase arenguks uue aspekti. Loominguline õpe on enamasti atraktiivne ja võib-olla õnnestub meil sellega tagasi õppima tuua need lapsed, kes praegu üldse mitte kusagil ei õpi – neid on umbes tuhat.

Palun ühe minuti veel!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Palun, üks minut lisaiega!

11:00 Toomas Jürenstein

Mulle tundub, et tänu tugevale regionaalsele aspektile annab eelnõu ka maalastele võimaluse seada suuremaid sihte ja n-ö kastist välja mõelda. Regulaarselt mitmekesiste huvialadega tegelemine loob selleks hea aluse.

Niisiis, kokku võttes mulle tundub, et eelnõu peidab endas suurt potentsiaali õpilaste arengukeskkonna täiendamiseks. Mul oli küll kiusatus lõpuks tsiteerida Konfutsiust, aga kuna ma näen Andres Herkelit, kes on Konfutsiuse spetsialist, siis ma küsin parem vaheajal temalt üle ja teen seda teine kord. Aitäh!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Krista Aru, palun!

11:00 Krista Aru

Härja juhataja! Austatud rahvaesindajad! See seaduseelnõu on kindlasti samm õiges suunas. Me ei tohi aga siinjuures ära unustada, et see on selline väike samm. See on nagu ukse paotamine, sest suur töö, suur abi selle valdkonna jaoks ja ka suur vastutus jääb ikkagi kohalike omavalitsuste kanda, nii nagu siiani on olnud. Sellel seaduseelnõul on kaks poolt, mille järgi raha jagatakse: ühelt poolt kättesaadavus ja teiselt poolt mitmekesisus. Lõpuks peaksime jõudma kogu huvitegevuse ja huvihariduse kujunemise ja olemasolu paradigma muutuseni. Praegu jaguneb raha kahe põhimõtte vahel proportsiooniga 50 : 50 ja tõesti, nagu Laine Randjärv väga kenasti ja õigesti ütles, on see nagu üleminekuetapp. Samas on aga ka rahasumma nii väike, et isegi kui me oleksime jaganud seda proportsiooniga 30% : 70%, ei oleks see veel kaasa toonud põhimõttelist muutust huvihariduse ja huvitegevuse kvaliteedis.

Seega, see on esimene samm ja me peame siit edasi minema. Peame edasi minema just nimelt olemasoleva huvihariduse ja huvitegevuse võrgustiku ja töö toetamisega. Meil pole vaja koolisüsteemi ja koolihariduse tugevdamiseks välja mõelda täiesti uusi aluseid ega põhimõtteid. Loovõppimine kõlab küll väga hästi, aga enne kui me hakkame juurutama järgmist suunda, oleme ikkagi nii ausad juba tehtu vastu, et läheme edasi sellega, mis meil on, ja tugevdame seda.

Huvitegevuse ja huvihariduse suurte sihtidena näen ma nelja probleemi, millele meil tuleks mõelda ja mis peaksid olema alati esikohal. Esiteks on ehk kõige üldisem katuseprobleem, mis puudutab tervet ühiskonda. Haridus on alati olnud ja peab ka edaspidi jääma Eesti ühiskonna esimeseks suureks väärtuseks – selleks, mille järgi hinnatakse kõiki ettevõtmisi, ka majanduslikke finantseeringuid ja investeringuid. Haridus on olnud ja peab jääma Eesti ühiskonna lipukirjaks. Teiseks, meie huvikoolide õpetajate töötasud. Huvikoolide õpetajad on endas suurepäraselt ühendanud kaks poolt:

loomingulisuse ja oskuse õpetada, kasvatada. Nende palk on aga naeruväärselt väike. Näiteks Ahtme, Puka ja ka Kohtla-Järve kunstikooli õpetajate palk on brutopalgana 670 eurot. See ei kõlba meie ühiskonnale. Seda ei tohi lubada, sellega tuleb tegelda. Kolmandaks, nagu ma olen kuulnud, meie muuseumivõrk ei saa võimaldada näiteks kunstikoolide õpilastele kunstimuuseumidesse tasuta sissepääsu. Vabandust! Kultuuriministeerium ja haridusministeerium, lahendage see küsimus!

Muuseumid on meil olemas, seega loovõpe ja huvitegevustunnid võiksid kasutada neid võimalusi.

Neljandaks, mõelgem, et seesama huvitegevus ja huviharidus on need, mis aitavad ka neid lapsi, kes on kas kehvade sotsiaalsete tingimuste tõttu või muudel põhjustel võib-olla natukene hätta jäänud.

Loomingulisus, oskus mõelda ja õppida loomise kaudu peab olema võimalik kõikide laste jaoks – nende jaoks, kes on alles väga väikesed või kes on mõnel teisel põhjusel hädas. Jõudu edasiminekuks!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Jürgen Ligi, palun!

11:00 Jürgen Ligi

Austatud juhataja! Austatud Riigikogu liikmed! Toomas Jürenstein alustas optimistlikult, et me kõik oleme selle eelnõu suhtes väga toetavad ja ühel meelel. Aga ma pean siiski väikese pettumuse valmistama. Kõik see, mida siit puldist on räägitud, ei käi eriti selle eelnõu kohta. Tegelikult on jutt ju ainult ühest katsest, ühest valimislubadusest saia küpsetada. Paraku on see valimislubadus miski, mis on juba enne olnud ja üldiselt läbi kukkunud. Me tegelikult ei räägi ju selles eelnõus sellest, kui tähtis on huvitegevus ja huviharidus. Me räägime tõesti ainult 15 miljoni euro laialimäärimisest, mille kohta muide omavalitsustegelased riigieelarve kontrolli komisjonis ütlesid, et see on naeruväärne. See on

naeruväärne katse sekkuda mingisuguse üksikteemaga omavalitsuste finantsilisse autonoomiasse. Ja ma ei räägi praegu rahast, ma räägin tõesti omavalitsuste autonoomiast.

Eile oli päevakorras just nimelt rahastamine ja kõnealuse eelnõu puhul on tegemist just nimelt rahastamisega, mitte sellega, et küll on huvitav, küll on tore, lapsed vajavad arenguks huvitegevust ja huviharidust. Minu jaoks on see teema iseenesest ammendunud, selles mõttes, et need tõed said kirja pandud 2002. aastal ühte programmi, mis sisaldas eelkõige vanemahüvitist ning kõigi eelduste loomist lapse arenguks, sh huvitegevust ja -haridust, samuti vanemate võimalust tööl käia ning pere- ja tööelu korraldada. Need on nii lihtsad tõed, et neid ei ole vaja üle korrata. Tegelikud raskused hakkavad sellega, kuidas seda kõike korraldada.

See, et huviharidusse, huvitegevusse on vaja raha anda ja riik peaks seda andma, oli seal programmis olemas. Ega see ei tähenda, et mehhanism peab olema selline, et riik annab omavalitsustele mingisuguse keerulise valemi ja sildiga asja. Ei, see on omavalitsuse funktsioon ja Toompealt sellesse sekkumine ei kipu välja kukkuma. Ma olen tegelikult samal positsioonil olnud nii valitsuses kui ka opositsioonis. Ma räägin teile sama juttu, mida ma ütlesin juba valitsusele. Selle algatuse ema, võiks öelda, on Laine Randjärv. Temale oli väga tähtis mõni aasta pärast mainitud programmi pakkuda valimiste eel välja ringiraha kontseptsioon, mille järgi tuleks anda nii ja nii palju raha – see oli vist umbes 2000 krooni lapse kohta – lihtsalt huvitegevuseks, justkui pearahaks. Aga loomulikult tõi see kaasa komplikatsioonid. Loomulikult ei vaja kõik lapsed seda ühtemoodi. Loomulikult ei saa seda rakendada igal pool ühtmoodi efektiivselt, sest piirkonniti on valikud väga erinevad. Sellepärast me tõrjusime selle niipea, kui olud halvenesid ja selgus, et riigil ei ole kõigeks raha, saab teha ainult efektiivseid asju. Tookord me loobusime sellest, sest polnud jagamismehhanismi.

See kordus aga uuesti. Kaheksa aastat hiljem tulid valimistel sama ideega välja sotsid. Kuna ma olin südamega selle valdkonna juures ja toetasin kindlasti seda, et riik rohkem kui seni lapse kooliväliselt arengut rahastaks, pidin haridusministrina aitama jälle kaasa selle monstrumi sünnile. See eelnõu valmis lõpuks sotsiaaldemokraadist kultuuriministri ja reformierakondlasest haridusministri koostöös, kompromissina, aga ma ütlesin siis valitsuses ja ütlen ka täna siin, et tegelikult me saime hakkama monstrumiga. Me ei peaks tegelema sellise asjaga.

Palun lisaaega!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Palun, kolm minutit lisaaega!

11:00 Jürgen Ligi

Me peaksime jätma omavalitsustele nende töö. Kindlasti on olulised need kaks aspekti: üks on huvihariduse mitmekesistamine, teine on regionaalne. Tegelikult on aga nii mitmekesisus kui ka majanduslik efektiivsus, n-ö korraldatavus, tõepoolest regionaalsed teemad ning seepärast taandub see pigem omavalitsuste rahastamisele. Kas me saame üle sellest jamast, mida ka eile riigieelarve kontrolli komisjonis arutati? Kõik räägivad mingisugusest tulubaasi taastamisest 2009. aasta tasemel, justkui oleks asi tulumaksu protsendis. Ei, asi ei ole tulumaksu protsendis. Asi on selles, et kui me hakkame jälle suurendama tulumaksu protsenti, siis me kasvatame veelgi regionaalseid erinevusi. Me suurendame sellega ka erinevusi huvihariduse kättesaadavuses, sellepärast et suurtes keskustes, kus inimesed elavad tihedamalt, on nagunii lihtsam luua huvikoole, korraldada huviringe ja kõike seda. Nagunii on inimesi, kes suudavad seda pakkuda, ja nagunii on ka lapsi, kes sinna lähevad, rohkem. Aga rahaline stiimul tuleb luua sinna, kus on palgad väiksemad, inimesi vähe, õpetajaid vähe, õppijaid vähe. Selles mõttes see ei olegi tegelikult midagi muud kui omavalitsuste rahastamise küsimus. Ja me jõuame ikkagi sinna, et omavalitsuste rahastamist peab ühtlustama. Tegelikult peab olema regionaalpoliitika, aga see peab kaasas käima siiski autonoomiaga. Me ei peaks silte juurde tegema. Võtame kas või ujumisõpetuse. Omavalitsustegelased ütlevad, et see on tegelikult naeruväärne – meile antakse mingid sajad tuhandet selleks, et me õpetaksime lapsi ujuma, aga see on tühine promillide promill, eks ole, meie eelarvetest, mida on pool miljardit. Alla miljoni jagatakse jälle sildiga raha. Seda ei ole vaja. On vaja, et nõrgemad omavalitsused saaksid võrdsemad tingimused ise selle kõige korraldamiseks, selle järgi, kus on olemas robootikaga tegelemise võimalus, kus on olemas pillimängu võimalus, kus on olemas ujula ja kus on tingimused nii kehvad, et tuleb kaugemal käia. Ma ei kutsu kindlasti kedagi üles selle eelnõu vastu hääletama, ma hääletan ise ka selle poolt. Aga olgem ausad, me teeme siin praegu jamast saia, mitte ei lahenda mingisugust fundamentaalset probleemi. Aitäh!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Inara Luigas, palun! Kolm minutit lisaaega.

11:00 Inara Luigas

Austatud juhataja! Lugupeetud kolleegid! Täna on valitsus toonud meie ette seadusmuudatused, millega parandatakse tuntavalt laste ja noorte heaolu, antakse neile rohkem võimalusi ning tehakse meie sõnad tegudeks. Kui me väidame, et me hoolime lastest, siis selle seadusega seda ka teeme. Paradoksaalne, kui mitte öelda sümboolne, on noorsootöö seadusega välja tulla ajal, kui terve Eesti meelelahutuskultuuri alustalasid raputab parasjagu Jevgeni Ossinovski initsiatiiv alkoholi liigse ja pealepressiva kättesaadavuse ohjamiseks. Minister Jevgeni Ossinovski ei plaani alkoholi keelata. Ta ei keela ka pidusid ega üritusi. Ta soovib vaid, et alkohol ei mängiks neis kandvat ja juhtivat rolli. Jevgeni Ossinovski hoolib inimestest ja soovib, et inimene kontrolliks alkoholi, mitte alkohol inimest. Praeguse seaduseelnõuga soovime lastele täpselt sama – täisväärtuslikku arendavat lapse- ja nooruspõlve sportimise, muusika, käeliste tegevuste kaudu –, tehes avatumaks huviringid ja andes noorsootegevusele tõeliselt uue hoo.

Sotsiaaldemokraatlik Erakond on alati olnud veendumusel, et noorte huvitegevus on kasvava põlvkonna arenguvõimaluste loomise võti. Kui tehakse rohkem sporti, tegeldakse arendava tegevusega kunstiringides ja realiseeritakse muid huvialasid, siis lapsed arenevad – neil avarduvad silmaring ja nad oskavad elult rohkem tahta. Mitteaktiivsed lapsed muutuvad aktiivseks, neil on entusiasmi elus edasijõudmiseks ja oma eesmärkide püstitamiseks. Nad on motiveeritud nutiseadmeväliseks koostööks ja võimalised tegema midagi reaalses maailmas õlg õla kõrval, üheskoos.

Kõigile ei ole kaasa antud võimalusi saada ja kasvada meistriteks. Kõigile ei ole antud annet kõigeks.

Puutudes aga juba lapseeas kokku huvitavate tegevustega, tekib lastel uudishimu eri valdkondade vastu, samuti arusaam sellest, milliseid võimalusi üldse pakub ühiskond enesearendamiseks. On ju tuntud tõde, et kui inimesel ei ole teadmisi ega võimalusi tegeleda millegi huvitavaga, siis hakkab ta niisama aega surnuks lööma ehk hängima, nagu on moodne noorte sõna. Sealt edasi on selle patsiendini, keda peab silmas minister Ossinovski oma alkoholivastases töös, vaid üks samm.

Huvitegevus loob ühiskonna arenguks ülivajalikku sünergiat. Kui kohtuvad ühiste huvidega inimesed – ja just see juhtub huviringides –, siis on loodud vundament koostevõimeks, et saavutada midagi ilusat, mõelda välja midagi uut ning eelkõige leida üheskoos toetavat jõudu tärganud mõtete elluviimiseks. Kui Jevgeni Ossinovski seadusandlik initsiatiiv viib alkoholi silme alt ära, siis kõne all olev eelnõu toob noorte silme alla paljutahulise huvimaailma. Huviringid avavad noorte silmad nägema põnevaid valdkondi, mis võiksid neid köita ja arendada – alguses huviringi raames, hiljem võimaliku elukutsena – ning tooksid pärast iseseisvas elus ka leiva lauale. Isegi kui last tabab mõne huvitegevuse käigus pettumus – näiteks ei ole tal pasunapuhumise annet –, võib ta hiljem avastada oma talendi hoopis mõnes muus valdkonnas. Peitunud andekust aitab avastada just huvitegevus, kus on võimalik katsetada erinevat ja saada teada, millised võimalused enda isiksuse realiseerimiseks ühiskonnas üldse on. Peale pasunapettumust võib laps näiteks puitu nikerdades leida, et selline rahulik tegevus loob kunstilist väärtust ja pakub eneserealiseerimise võimalust. Seega, mis muud kui tere tulemast kunstnike perre! Kõnealuse eelnõuga läheb riik appi maapiirkondadele. Just suurlinnadest kauged kohad tunnevad puudust võimalustest laste arendamisel. Maal on liikumine keeruline, sest raha on vähe ja senimaani puudub tasuta transport. Tihti puuduvad ka huviringide õpetajad. Praegune seaduseelnõu pakub lahendust. Muidugi ei ole see esimene, mida näiteks sotsiaaldemokraadid on siin saalis laste heaks teinud. Just tänu sotsiaaldemokraatidele suudeti tõsta ka lastetoetust. See on suur samm ja kui sellele lisada teised, siis võib julgelt öelda, et laste heaks on palju tehtud. Iga riigi, eriti meiesuguse väikese riigi edu sõltub sellest, kuivõrd saame me maailmale uut väärtust luua. Kui meil sirgub konkurentsivõimeline, innovatsioonisuutlik uus põlvkond, kes suudab välja mõelda ja maailmale turustada uusi tooteid, siis võime oma tuleviku pärast muretud olla. Just siis saame endale need kõrgelt tasustatavad töökohad, kõrge väärtusahela, ekspordi ja majanduskasvu koos heaoluga. Võti on laste käes, nii lihtne see ongi. Teeme seekord õige panuse ja suuname riigi toe sinna, kus seda kõige rohkem vajatakse. Aitäh!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Laine Randjärv, palun! Kolm minutit lisaaega.

11:00 Laine Randjärv

Austatud juhataja! Head kolleegid! Tulin siia pulti, et mõned asjad ära klaarida, sellepärast et minu kolleeg, endine haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi pakkus välja teatud seisukohti, mis olid arvatavasti tema isiklikud ega pruugi olla ilmtingimata kogu fraktsiooni omad.

Esiteks tahaks selgitada ringiraha teemat. Kindlasti ei ole ei ringiraha ega ka praegune eelnõu Laine Randjärve laps, nagu siit puldist sai välja öeldud, vaid siiski poliitiline ja programmiline meede, mille esialgu pakkus välja tööpoolest Reformierakond, sest see oli meie valimislubadus ja ka 2007. aastal koalitsioonilepingus sees. Kuid see eelnõu, mis läbis esimese lugemise tegelikult 2008. aastal, ei jäänud seisma mitte seetõttu, et ei suudetud kokku leppida rakendusaktides, vaid toona, masu ajal, ei ole kellelegi saladus, oleks selle eelnõu hind olnud 420 miljonit krooni. Sellepärast ei olnud tookord võimalik seda seadust vastu võtta. Sel ajal pidime näiteks kultuurivaldkonnast kärpima 30%, et saada eelarve tasakaalu ja tuua riik välja majandussurutisest. Nii et tõesti, nende rakendusaktide üle käis arutelu ja mõtlesime, kuidas jagada raha selliselt, et kohalikud omavalitsused ei kasutaks omaenda planeeritud eelarvelisi vahendeid huvitegevuse ja huvihariduse peale ega asendaks seda ka riigi rahaga. Väga sisuliste aruteluden toona siiski ei jõutud.

Seepärast on mul hea meel, et 2015. aastal kokkulepitud koalitsioonilepingus oli taas sees huvihariduse ja huvitegevuse teema. Ma pean siinkohal kiitma Kultuuriministeeriumi, kelle eestvõttel selle eelnõu arutelu algas. Väga põhjalikult võeti see teema ette ja kutsuti kokku huviringkonnad, kes olid sellega seotud. Arutelud olid põhjalikud, vaidlusi oli päris palju. Ühest küljest on tõesti kohaliku omavalitsuse asi huvitegevust toetada. Teisalt aga peame möönma, et 2009. aastal otsustas Vabariigi Valitsus kärpida kohalike omavalitsuste noorsootöök, huvitegevuseks ja spordi toetamiseks mõeldud raha. Vaatamata sellele jätkasid väga paljud kohalikud omavalitsused siiski huvitegevuse toetamist, ilma riigi abita, ja tegid seda selliselt, et lapsed said huviringides osaleda tasuta. Aruteludel lähtuti ka sellest, et oli tarvis motiveerida juhendajaid. Oli tarvis motiveerida keskustest kaugemal asuvaid valdu, et nad korraldaksid huvitegevust, kui neil seda kohapeal ei ole, või toetaksid õpetajate sõitu kaugematesse piirkondadesse. Selline ongi riikliku poliitika sisu, et koos selle võib-olla mitte liiga suure rahaga, 15 miljoni euroga – võib muidugi vaielda, kas see on suur või väike raha, võrreldes kohalike omavalitsuste 150 miljoniga, mida praegu üle riigi huvialaharidusse ja huvitegevusse suunatakse, on see siiski lisaboonus –, saame aidata kohalikke omavalitsusi just nimelt regionaalsel või valdkondi mitmekesisustal tasandil.

Tööpoolest on niimoodi, et arutelu protsentide üle, st kui palju toetada mitmekesisust ja kui palju on regionaalsust, oli päris suur. Algselt oli suurem rõhk regionaalsusel. Aga siin on jällegi tegemist riikliku poliitikaga. See ei ole kellegi tahtmine või arvamus ega kohaliku omavalitsuse usaldamine /mitteusaldamine. Kui üks omavalitsus kusagil keskusest kaugel ei saa hakkama ja riik tahaks küll aidata, aga tal pole näiteks õpetajat, kes sinna kohale sõidaks, siis oleks mingi meede, millega riik saab toetada.

Nüüd, see eelnõu on tähtis ka selle poolest, et see sõnastab selliseid huvitegevusi, millest varem pole juttu olnud, just seaduse tasandil, näiteks robotika-, teaduse- ja keskkonnateema. Me oleme väga palju rääkinud laulmisest, tantsimisest ja pillimängust, aga tunduvalt vähem sellest, mis valmistab ette teistsuguseid professioone ja mida me traditsiooniliselt ei pea huvitegevuseks. Tõesti, mudellennundus või mingite robotitega tegelemine on kindlasti üliarendavad ja tehnikaringid on vajalikud, nii et ka need sai ära sõnastatud.

Muidugi on mul siiski väga hea meel, et see eelnõu on tulnud kultuurikomisjoni peaaegu samal kujul, nagu oli ka haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi aegadel. Ka Maris Lauri ajal olid suunad täpselt samad ja praegune ministergi ei ole seal teinud kardinaalseid muudatusi. Ma tahan öelda, et selle seaduseelnõu juures on ministeeriumid olnud järjekindlad ja kokkulepitud tegevustega on edasi mindud.

Mulle isiklikult valmistab kõige rohkem muret definitsiooni küsimus, kuigi see ei ole selle eelnõu teema. Nimelt see, et ei noorsootöö seaduses, huvikooli seaduses ega praeguses eelnõus ei ole kusagil defineeritud huviharidust, on põhjus, miks me kasutame sõnu "huviharidus" ja "huvitegevus" selles eelnõus eraldi. Huviharidus tuleb kindlasti haridusseaduses ära defineerida, sest praegu on liiga palju segadust, eri tõlgendusi ja arusaamatust, mis see täpselt on. Minu jaoks on huviharidus koolitusloaga pikaajaline, süsteemne ja juhendatud tegevus, millel on teatud algus ja lõpp – ta lõpeb kas tunnistuse, mingisuguse kirjutise või dokumendiga, mis ütleb või tõendab, et teatud koolitustee on läbitud. Igal juhul ei saa seda eelnõu pidada mingiks tühjaks-tähjaks ega kellegi isiklikuks ambitsiooniks, see on

2015. aasta koalitsioonilepingus sõlmitud poliitilise kokkuleppe tulemus. Mul on hea meel, et siia on sisse pandud ka sellised reformierakondlikud liberaalsed põhimõtted, mis räägivad jagamisest vajaduse järgi. Aitäh!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Märt Sults.

11:00 Märt Sults

Head kolleegid! Mul on hea Laine järel jätkata kommunistliku manifesti põhimõttega, et vajaduste järgi tuleb igaühele jagada. (Naerab.) Aga huviharidus on tegelikult üldhariduse lahutamatu osa ja selle eelnõu üle on mul ainult hea meel. Et see on seadustes defineerimata, on puhas tegemata töö – nii haridusministeeriumi kui ka meie oma.

Üldhariduse riiklikus õppekavas on kõik õppeained proportsionaalselt jaotatud, et igaühest natukene ja midagi põhjalikumalt. Huviharidus annab inimestele, lastele võimaluse peale oma põhitööd ehk õppetunde tegelda süvendatult, põhjalikult ja juhendaja juuresolekul endale meeldiva asjaga. Samal ajal saab õpilane ju huvihariduse temaatikat vahetada. Ütleme, et mingil hetkel talle keraamika enam ei meeldi, siis ta läheb mudellennundusse. Kui ka mudellennundus ei meeldi, siis läheb robotikasse. Vanasti oli meil ka robotika olemas, aga seda nimetati lihtsalt teisiti – tehnilised mänguasjad. Praegu on see robotika. Põhimõtteliselt on Lego, elektrimootorid, programmeerimine ja mõned andurid – seesamane agregaat sõidab ühest nurgast teise või läheb mööda joont. Praeguste õpilaste motiveerimiseks on sellised tehnilised vidinad äärmiselt kasulikud.

Nüüd natuke vastuväiteid. Maapiirkondades pidavat olema suur raskus huvihariduse kättesaadavusega. Mina üritan ja tean vastu väita, et mida rohkem keskustest eemale, seda rohkem huviharidusega tegeldakse. Seal tegeldakse tõesti huviharidusega, mitte huvitegevusega, ja seal tegeldakse selle sisulise poolega, mitte äriga. Täheleb, mida kaugemal keskustest, seda rohkem on lapsed tegelikult hõivatud kooliga, huvikooliga, huviringiga. Näiteks värske näide Sindist. Sealsed lapsed ütlesid, et nad ei tahaks koolist ära minna ja tahaksid ööpäev läbi seal viibida, sest seal on nii põnev – nad saavad seal kõiksugu asju teha, neil on seal oma stuudiod jms asjad. See kõik on midagi muud. See ei ole seotud ainult rahaga, vaid on otseselt seotud motivatsiooniga ja nende inimeste aadetega, kes seda tööd teevad. Võtame kas või huvitegevuse. Maakohtadest on kadunud, ütleme, eakate inimeste kudumiskojad, meeste anekdooditoad, kitarritoad, tantsuringid, sest neid ei motiveerita. Kui ei ole vedurit, kellel silmad säravad, kes tahab seda kõike teha, siis see asi sureb välja. Täheleb, jällegi, motivaatoriks ei ole raha, motivaatoriks on miski muu. Vahel on hea, kui keegi patsutab õlale ja ütleb, et sa oled hirmus vahva ja andekas, ilma sinuta oleks elu seisma jäänud. Ka selline motivaator on õige. Mitte see, kui öeldakse, et teil siin midagi ei toimu, teil on porine tee, teil lastakse siin õhtul pauke. Haapsalust on selline näide – mitte küll paugu kohta –, et pärast vehklemistrenni küsisin kelleltki, kas ta võtab relva ehk epee kaasa. Vastus: Haapsalu ei ole nii kriminogeenne koht, et siin peaks õhtuti relvaga ringi kõndima. Nii et peavoolumeedia ohufaktorid ei vasta pahatihti üldse tõele.

Narva näide. Andke andeks! Meie tõmbekeskus on Tallinn, pange siin midagi vastu. Narvas elab vähem inimesi kui Põhja-Tallinnas, kuid Narvas töötab kümme üldhariduskooli ja kaheksa huvikooli, kus on 4000 tasuta õppekohta ja 6000 huvikooli raamidesse mahtuvat õpilast. Ja neile 2000 huvilisele, kes ei mahu tasuta kohtadele, on kehtestatud õppemaks, aga see ei ole suurem kui 7–15 eurot kuus. Kas me hakkame nüüd rääkima sellest, et huvitegevus on Tallinnast ja Tartust kaugemal välja surnud? Need on sihukesed väga vastuolulised asjad.

Aga eelnõu ise on väga hea. Eelnõu on suurepärane, sest raha on vaja.

Palun lisaiega!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Kolm minutit lisaiega.

11:00 Märt Sults

Raha on vaja just materjalide ostmiseks, ruumide rendi maksmiseks jms. Raha on kindlasti vaja. Aga selle jaotamise reglement ehk reeglid tuleb väga täpselt välja töötada. Need ei ole mitte ühe, kahe või kolme punktiga reeglid, vaid need on väga laiapõhjalised reeglid. Toon jälle Narva näite. Huvikooli keelpilliklass on vooderdatud musta korgiga, et ruumist kaja ära võtta, seina peal aga ripuvad

tiptasemel akustilised kitarrid, mis ootavad mängijaid. Narva linnas! Selles huvikoolis õpib 1200 õpilast tasuta. Hea mõtlemiskoht. Aitäh teile ja head päeva!

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Helmut Hallemaa.

11:01 Helmut Hallemaa

Austatud juhataja! Head kolleegid! Mul ei ole kõnet ja tegelikult ei olnudki plaanis sõna võtta, aga hea kolleegi Jürgen Ligi kõne pani mõtlema ja sundis siia pulti tulema.

Kui rääkida huviharidusest, siis mina arvan, et nimi ei riku meest ega ühtegi haridust. Siiski on hea ja oluline, et see defineeritakse ära. Aga tegelikult on huviharidus olnud kogu aeg – aastakümnete jooksul, sh õndsas nõukogude ajal –, sest rahvaülikoolid täitsid sedasama rolli. Jah, nad olid teistsugused, aga neid oli, näiteks looduskaitse rahvaülikoolid. Tegelikult on huviharidus olnud enne ja jääb ka edaspidi ning toetust vajab see kindlasti.

Mitu erakonda on siin öelnud, mida nad on huvihariduse heaks teinud. Põhiline, mis ma tahtsin öelda, on aga see, et siinsamas saalis võeti 2009. aasta veebruaris ära suur osa kohalike omavalitsuste tulubaasist. Tol hetkel Keskerakond seda ei teinud. Vähendati omavalitsustele laekuvat tulumaksuosa ja sellega kadus suur hulk omavalitsuste vahendeid. Üks põhiline põhjendus oli, et noorte huviharidus ja huvitegevus ei ole enam omavalitsuste ülesanne. See oli tol hetkel päris kaval nipp, sest omavalitsused pidid noorsootööd ikka edasi tegema. Ikka on kõik omavalitsused panustanud huviharidusse raha, sest ilma selleta ei ole kohalik elu mõeldav. Lapsed ja noored on meie järelkasv, neid on vaja kindlasti toetada.

Mõni sõna ka regionaalpoliitikast ja regionaalarengust. Ilmselt oleme me Eesti arengus jõudnud nüüdseks nii õnnetusse seisu, et olgu ükskõik mis asi, me seome selle regionaalpoliitikaga. Jah, iga meede on tähtis. Ma olen sada protsenti nõus proua Laine Randjärve kriitikaga oma fraktsioonikaaslaste nn eksimõtete pihta. Jah, ma toetan samamoodi igat meedet, mis kohalikke omavalitsusi tugevdavad. Regionaalpoliitika on aga üldjuhul – nii nagu enamikus Euroopa riikides seda rakendatakse – ettevõtluse toetamine, ettevõtlusele ressursi juurdeandmine. Seda tehakse piirkonniti ja regiooniti diferentseerides. Kindlasti ei ole regionaalpoliitika Eesti eri piirkondades viina müümine, ükskõik kas soodsalt või kallilt. Meil tuleb regionaalarenguks leida hoopis teisi vahendeid ja teisi teid. Huviharidus aga vajab toetamist ja kindlasti on see seadus hea, nii et toetagem seda koos. Aitäh!

11:01 Aseesimees Taavi Rõivas

Aitäh! Rohkem kõnesoove ei ole. Läheme muudatusettepanekute läbivaatamise juurde. Meile on laekunud kaheksa muudatusettepanekut, need kõik on teinud juhtivkomisjon. Esimene muudatusettepanek, esitanud kultuurikomisjon, juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Teine muudatusettepanek, esitanud kultuurikomisjon, juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Kolmas muudatusettepanek, esitanud kultuurikomisjon, juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Neljas muudatusettepanek, kultuurikomisjonilt, juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Viies muudatusettepanek, esitanud kultuurikomisjon, juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Kuues muudatusettepanek, esitanud kultuurikomisjon, juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Seitsmes muudatusettepanek, kultuurikomisjoni esitatud ja juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Kaheksas muudatusettepanek on samuti kultuurikomisjoni esitatud ja juhtivkomisjoni seisukoht on arvestada täielikult. Oleme muudatusettepanekud läbi vaadanud. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu nr 341 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud.

2. 10:58 Planeerimiseseaduse muutmise ning sellega seonduvalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu (411 SE) esimene lugemine

11:00 Aseesimees Taavi Rõivas

Meie tänane teine päevakorrapunkt on majanduskomisjoni algatatud planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu nr 411 esimene lugemine. Palun ettekandjaks kõnetooli majanduskomisjoni liikme Erki Savisaare!

11:00 Erki Savisaar

Lugupeetud juhataja! Austatud kolleegid! Majanduskomisjon arutas planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu oma erakorralisel istungil 23. märtsil k.a. Aivar Kokk selgitas, et planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu algatamise põhjus on investeringute loomise soodustamine. Planeerimine on suhteliselt kallid tegevused ja kehtivas seaduses ei ole sätestatud, kuidas saaks planeeringust huvitatud isik selle eest tasuda. Menetlusse võetud seadusmuudatusega soovitakse see lünk täita.

Rahandusministeeriumi planeeringute osakonna juhataja Tiit Oidjärv selgitas eelnõuga kavandatavaid muudatusi. Eelnõu kohaselt võib planeerimisalase tegevuse korraldaja sõlmida ehitusprojekti aluseks oleva planeeringu puhul planeeringu koostamisest huvitatud isikuga lepingu planeeringu koostamise, tellimise ja mõjude hindamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise kulude kandmiseks.

Planeerimisalase tegevuse korraldaja on kas kohaliku omavalitsuse üksus, Rahandusministeerium või muu valitsusasutus. Planeeringu koostamise korraldaja võib planeeringu koostamisest huvitatud isikuga kokku leppida, et korraldaja teeb kõik planeeringu koostamiseks vajalikud toimingud (hanked, planeerimismenetlus, avalikustamine, kooskõlastamine), kuid huvitatud isik tasub planeeringu koostamise ja mõjude hindamisega seotud kulud. Eelnõuga tehtavad muudatused võimaldavad viia ellu arendusprojekte olenemata planeeringu koostamise korraldaja rahalistest vahenditest.

Detailplaneeringu puhul võib üle anda ka eri menetlustoiminguid, aga eriplaneeringu puhul neid tegevusi üle ei anta. Muud parandused on eelnõus redaktsioonilised.

Eelnõuga muudetakse ühtlasi keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadust, kus sätestatakse, et planeeringu koostamise korraldaja võib ehitusprojekti koostamise aluseks oleva planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise kulude katteks sõlmida lepingu, mille alusel tasub kulud huvitatud isik. Praegu on kehtivas seaduses kaks osa: KMH, mis on keskkonnamõju hindamine projekti puhul, ja KSH, mis on keskkonnamõju hindamine planeeringu puhul. KMH puhul on juba sätestatud, et maksab huvitatud isik, KSH puhul on sätestatud, et maksab planeeringu koostaja. Seaduseelnõuga ühtlustatakse, et kulutused saab tasuda huvitatud isik. Keskkonnaministeerium oli eelnõusse kavandatud muudatustega nõus.

Arutelu käigus palus majanduskomisjoni nõunik-sekretariaadijuhataja Kaido Rosin kommenteerida Justiitsministeeriumis tehtud märkusi, nendega arvestamist ja nende pinnalt tehtud võimalikke uusi muudatusi. Tiit Oidjärve vastusest selgus, et eelnõu on läbinud ministeeriumide kooskõlastusringi, sisulisi märkusi esitaski ainukesena Justiitsministeerium. Normitehniliste märkustega on eelnõus arvestatud, põhimõttelised muudatused aga vajavad veel aega. Üks Justiitsministeeriumi tehtud märkusi puudutas lepingu liiki, st kas planeeringu korraldaja ja huvitatud isiku vahel sõlmitakse haldusleping või on sel juhul tegemist võlaõigusliku lepinguga. Seda küsimust tuleb veel arutada, sest Eestis ei ole sellekohast praktikat olnud – puudub pretsedent, kus korraldaja oleks tasunud huvitatud isiku jaoks tehtud planeeringu eest. Justiitsministeeriumi märkustest lähtudes tuleks täiendada seletuskirja, eelnõu täiendamine ei ole vajalik. Kaido Rosin märkis, et seletuskirjale on võimalik selgitusi lisada pärast suures saalis toimunud eelnõu teist lugemist.

Kristen Michal soovis teada, miks peab eelnõu saama seaduse jõu juba aprillikuu jooksul. Aivar Kokk selgitas, et Vabariigi Valitsusele on esitatud taotlus planeeringu algatamiseks. Vabariigi Valitsus peab kolme kuu jooksul ehk 30. aprilliks k.a tegema planeeringu algatamise otsuse.

Konsensuslikult otsustati järgmist. Esiteks, algatada planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu. Teiseks, juhul kui Riigikogu juhatus võtab eelnõu menetlusse ja määrab eelnõu juhtivkomisjoniks majanduskomisjoni, määrata planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu ettekandjaks juhtivkomisjoni nimel Erki Savisaar. Kolmandaks, võtta planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise

seaduse eelnõu täiskogu 4. aprilli päevakorda, teha ettepanek eelnõu esimene lugemine lõpetada ja määrata muudatusettepanekute tähtajaks 6. aprill 2017 kell 10. Viimaseks, saata planeerimisseaduse muutmise ning sellega seondult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu teisele lugemisele, kui esimene lugemine lõpetatakse, 13. aprilliks k.a. Aitäh!

12:05 Aseesimees Taavi Rõivas

Aitäh, austatud ettekandja! Teile ei ole küsimusi. Kas fraktsioonide esindajad soovivad avada läbirääkimisi? Ei soovi, siis sulgeme läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu nr 411 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud. Määrان eelnõule 411 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks k.a 6. aprilli kell 10. Tänane istung on lõppenud. Aitäh kõigile!

Istungi lõpp kell 11.05.